

25 APR. 1996

Tilsynsrådet for [REDACTED] Amt

2. kommunekontor

1993/1122/671-1

HE

I:\hae\struertr

Indenrigsministeriet har i dag meddelt 19 nuværende og forhenværende medlemmer af [REDACTED] Byråd, at Indenrigsministeriet ophæver de af tilsynsrådet ved brev af 30. april 1993 og af Indenrigsministeriet ved brev af 23. marts 1995 meddelte afgørelser efter den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 3 og 4, om at anlægge erstatningssag mod de pågældende, således at også afgørelserne om frafald af sagsanlægget mod indbetaling af 2.500 kr. til [REDACTED] Kommune bortfalder.

./. Der henvises til vedlagte kopi af brev af dags dato til de pågældende 19 nuværende og forhenværende medlemmer af [REDACTED] Byråd.

Med venlig hilsen

Per Hansen

25 APR. 1996

1) [redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]

2. kommunekontor
1993/1122/671-1
HE

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

2) Borgmester [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- 3) [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
- 4) Tilsynsrådet for [REDACTED] Amt (særskilt brev)
- 5) [REDACTED] Byråd (st. not.)

(Tit. 1 og 3: Borgmester [REDACTED]) (tit. 2: De) har på et møde den 21. april 1995 med indenrigsministeren redegjort for (tit. 1 og 3: sin) (tit. 2: Deres) opfattelse af Indenrigsministeriets afgørelse af 23. marts 1995 i sagen om [REDACTED] Byråds beslutninger om garantistillelse for [REDACTED] Erhvervsudviklingsforening. (Tit. 1 og 3: Borgmester [REDACTED]) (tit. 2: De) har under mødet blandt andet oplyst, at sagsfremstillingen i ministeriets afgørelse formentlig ikke er korrekt.

På denne baggrund anmodede Indenrigsministeriet ved brev af 21. april 1995 Dem og de øvrige 18 forhenværende og nuværende medlemmer af [REDACTED] Byråd, der er omfattet af ministeriets afgørelse af 23. marts 1995, om bemærkninger til redegørelsen for grundlaget for ministeriets afgørelse.

Der er i den anledning fremkommet bemærkninger fra (tit. 1 og 3: borgmester [REDACTED] [REDACTED]) (tit. 2: Dem) ved breve af 4. maj 1995 til henholdsvis indenrigsministeren og Indenrigsministeriet, fra (tit. 1 og 2: forhenværende byrådsmedlem [REDACTED]) (tit. 3: Dem) ved brev af 8. maj 1995 til indenrigsministeren og fra Dem og de øvrige 18 forhenværende og nuværende medlemmer af [REDACTED] Byråd ved brev af 8. maj 1995 til indenrigsministeren.

Af brevet af 4. maj fra (tit. 1 og 3: borgmester [redacted]) (tit. 2: Dem) til indenrigsministeren fremgår bl.a. følgende:

"Der var ingen, der under møderne i Økonomiudvalget nævnte, at det kunne være ulovligt at give en regaranti til [redacted] Erhvervsudviklingsforening til garanti over for ATP for huslejen det første år. Tværtimod blev det nævnt, at ATP ikke var at betragte som erhvervsvirksomhed, hvilket er blevet bekræftet pr. telefon den 25. april 1995 af [redacted] Kommunes tidligere kommunaldirektør, som deltog i de pågældende møder. Det var også på denne baggrund, at jeg gav denne meddelelse videre under Byrådets behandling af sagen. Endvidere skal nævnes, at vi aldrig har ydet støtte til Rasmussen og Schiøtz. Det er jo ATP, der har antaget dem som entreprenør. ATP var bygherre på byggeriet. Det var over for dem, [redacted] Erhvervsudviklingsforening gav garanti.

Jeg har handlet i god tro.

Der har hverken foreligget skriftlige eller mundtlige bemærkninger om, at denne handling kunne være ulovlig. Tværtimod, da det var ATP, der var involveret.

..."

Af brevet af 4. maj 1995 fra (tit. 1 og 3: borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2: Dem) til Indenrigsministeriet fremgår bl.a. følgende:

"Vi har været meget bevidst om, at ingen enkelt privat virksomhed måtte få støtte, derfor heller ikke Rasmussen og Schiøtz.

På side 6 bliver det nævnt, at der ikke forelå skriftligt materiale af nogen art til møderne. Det er ikke korrekt. Jeg har siddet med udarbejdede notater/kopi af udkast til lejekontrakter o.s.v., men hvor disse materialer er blevet af, ved jeg ikke.

...

På side 8 bliver nævnt, at det ikke er lovligt at støtte erhvervsbyggeri. Det har vi hele tiden været klar over. Vi er bare aldrig blevet foreholdt af nogen, at en lejegaranti det første år over for ATP kunne være ulovlig. ATP var efter vores overbevisning ikke at betragte som en enkelt erhvervsvirksomhed. Tidligere kommunaldirektør har bekræftet, at det aldrig har været nævnt, at det kunne være ulovligt. Tværtimod. Han har endvidere nævnt, at det under sagsbehandlingen blev nævnt, at vi kunne leje dele af bygningen, men hvorfor skulle vi det, når en lejegaranti det første år over for ATP ikke var ulovligt. Der blev endvidere nævnt, at [redacted] Erhvervsudviklingsforening ville føle en ære i, at garantibeløbet ved endelig opgørelse blev så lille som muligt. Ingen af byggeafsnittene blev påbegyndt inden en stor del var lejet ud. Ingen kom ind med nedsat husleje. Ingen enkelt virksomhed måtte få tilskud. Alt foregik i et tæt

samarbejde mellem [redacted] Erhvervsudviklingsforening, ATP og [redacted] Kommune. Vi ville ikke begå fejl.

...

At oplysninger om, at ATP ikke var at betragte som en enkelt erhvervsvirksomhed, og vores regaranti derfor ikke ville være ulovlig, har jeg videregivet mundtligt under byrådsbehandlingen af sagen."

Af brevet af 8. maj 1995 til indenrigsministeren fra Dem og de øvrige 18 forhenværende og nuværende medlemmer af [redacted] Byråd fremgår bl.a. følgende:

"Det har ikke på noget tidspunkt i beslutningsforløbet været udtalt, at beslutningen ikke skulle være lovlig. Tværtimod blev det på byrådsmødet den 9. september 1986 fra SF-gruppens side spurgt, om det nu også ville være lovligt at meddele en sådan regaranti. Der blev hertil svaret, at det var lovligt, idet der ikke var tale om tilskud til nedbringelse af husleje eller tilskud til nogen privat erhvervsvirksomhed på anden måde. Ingen - hverken politikere eller embedsmænd - har i deres vildeste fantasi kunnet forestille sig, at nogen ville kunne betragte en aftale med ATP som en aftale med en privat virksomhed. Der findes vel næppe noget i Danmark, vi alle er mere med i end lige netop ATP.

...

Vi har udvist påpasselighed ved at drøfte problemstillingen og ved at meddele, at regarantien ikke måtte bruges til nedsættelse af huslejen eller som tilskud til nogen privat virksomhed.

Derved har vi sikret os lovligheden.

..."

Af brevet af 8. maj 1995 fra (tit. 1 og 2: forhenværende byrådsmedlem [redacted] [redacted]) (tit. 3: Dem) til indenrigsministeren, fremgår bl.a. følgende:

"På det byrådsmøde, hvor omhandlede sag blev behandlet uden for dagsordenen forespurgte byrådsmedlem [redacted] (SF) forinden, om man kunne behandle sagen og træffe beslutning, når den ikke var optaget på dagsordenen. Efter at have ført en hviskende samtale med sin sekretær, den daværende kommunaldirektør [redacted], svarede borgmesteren, at det kunne man godt, når der blandt de fremmødte byrådsmedlemmer var fuld enighed herom. Herefter spurgte [redacted], om man nu også kunne træffe en sådan beslutning. Hertil svarede borgmesteren, at det kunne man godt, idet der jo ikke var tale om støtte til en enkelt virksomhed. Svaret har nu vist sig at være urigtigt."

██████ Kommune har i brev af 30. oktober 1995 til Indenrigsministeriet oplyst, at ██████ Erhvervsudviklingsforening er opløst, og at foreningens nettoformue på 38.551,03 kr. i den anledning er overført til kommunens kasse som afdrag på et tidligere etableret kommunalt lån vedrørende 1. og 2. etape af ██████ Industriby.

Indenrigsministeriet skal i den anledning meddele følgende:

Som anført i Indenrigsministeriets afgørelse af 23. marts 1995 skal det afgøres ud fra dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, om der er det fornødne ansvarsgrundlag for at statuere, at et kommunalbestyrelsesmedlem er erstatningsansvarlig efter den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 3. Der skal som følge heraf foreligge en uforsvarlig adfærd, som kan tilregnes det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem som forsætlig eller uagtsom, og der skal som en forudseelig følge heraf være opstået et tab for kommunen.

Det bemærkes indledningsvis, at forbuddet mod at yde tilskud til enkelte erhvervsvirksomheder omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed uanset om virksomheden udøves af offentlige myndigheder eller af institutioner, foreninger eller selskaber m.v., der er organiseret på privatretligt grundlag.

Det forhold, at den selvejende institution ATP anses for at være en forvaltningsmyndighed i forvaltningslovens forstand, medfører således ikke, at ██████ Kommune lovligt har kunnet yde garanti via ██████ Erhvervsudviklingsforening til ATP.

Det bemærkes videre, at det forhold, at garantistillelserne ikke omfattede aktieselskabet Rasmussen & Schiøtz Vest A/S, således som Indenrigsministeriet har lagt til grund i ministeriets afgørelse af 23. marts 1995 bl.a. på baggrund af tilsynsrådets noter om sagens faktiske omstændigheder, som De og de 18 forhenværende og nuværende byrådsmedlemmer har tiltrådt for så vidt

angår dette forhold, ligeledes er uden betydning for vurderingen af garantiernes lovlighed.

På baggrund af de nye oplysninger i sagen, som er fremkommet ved (tit. 1 og 3: borgmester [redacted]) (tit. 2: Deres) breve af 4. maj 1995, brevet af 8. maj 1995 fra Dem og de øvrige 18 forhenværende og nuværende byrådsmedlemmer samt (tit. 1 og 2: forhenværende byrådsmedlem [redacted]) (tit. 3: Deres) brev af 8. maj 1995, finder Indenrigsministeriet, at følgende kan lægges til grund vedrørende sagens faktiske omstændigheder:

(Tit. 1 og 3: Borgmester [redacted]) (tit. 2: De) meddelte i hvert fald på byrådsmødet den 9. september 1986 på baggrund af oplysninger herom fra den daværende kommunaldirektør, at en beslutning om at garantere for [redacted] Erhvervsudviklingsforenings opfyldelse af de husleje Garantier, som foreningen havde stillet over for bygherren, ATP, ved opførelsen af [redacted] Industriby ville være lovlige. (Tit. 1 og 3: Borgmesterens) (tit. 2: Deres) oplysninger var foranlediget af en konkret forespørgsel fra et byrådsmedlem om lovligheden af at træffe en sådan beslutning. (Tit. 1 og 3: Borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2: De) oplyste bl.a., at ATP ikke var at betragte som en enkelt erhvervs virksomhed, og at regarantien derfor ikke ville være ulovlig.

Indenrigsministeriet har i afgørelsen af 23. marts 1995 ved vurderingen af, om De og de 18 øvrige forhenværende og nuværende byrådsmedlemmer har udvist en erstatningsansvarspådragende adfærd efter den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 3, i forbindelse med beslutningerne om garantistillelse for [redacted] Erhvervsudviklingsforening, lagt vægt på, at den almindelige kommunalretlige grundsætning om, at kommuner ikke må yde direkte eller indirekte støtte til enkelte erhvervs virksomheder, har været en kendt og velafgrænset kommunalretlig grundsætning i meget lang tid, og at De og de øvrige 18 forhenværende og nuværende medlemmer af [redacted] Byråd var opmærksomme på denne grundsætning, da beslutningerne om garantistillelse blev truffet.

Heroverfor står de nu foreliggende oplysninger om, at der under byrådets behandling af sagen den 9. september 1996 af et byrådsmedlem blev stillet en konkret forespørgsel om beslutningens lovlighed, og at (tit. 1 og 3: borgmesteren) (tit. 2: De) i den anledning udtalte, at der ikke var noget til hinder for at træffe beslutningen, idet der ikke var tale om støtte til en enkelt virksomhed.

Det er efter den kommunale styrelseslovs § 30 borgmesteren, der forbereder kommunalbestyrelsens møder. Det er således borgmesteren, der i hovedsagen har ansvaret for sagernes oplysning. De øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer må derfor som hovedregel kunne gå ud fra, at det beslutningsgrundlag, der foreligger fra borgmesterens side er tilstrækkeligt, således at de kun bliver ansvarlige, hvis de deltager i en beslutning på grundlag af et oplysningsmateriale, der er åbenbart utilstrækkeligt i forhold til beslutningens indhold, jf. betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret, s. 29 f. Særligt for så vidt angår tilfælde, hvor der foreligger en redegørelse eller en indstilling fra forvaltningen, må medlemmerne normalt kunne lægge denne til grund, og de vil kun kunne ifalde ansvar, hvis det er oplagt, at redegørelsen er forkert eller mangelfuld, jf. den nævnte betænkning s. 32.

Indenrigsministeriet må lægge til grund, at (tit. 1 og 3: De og de øvrige 17 menige byrådsmedlemmer) (tit. 2: de 18 menige byrådsmedlemmer) stemte for beslutningen på byrådsmødet den 9. september 1986 om garantistillelse for [redacted] Erhvervsudviklingsforening på grundlag af (tit. 1 og 3: borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2: Deres) mundtlige oplysning om, at beslutningen ville være lovlig.

Ministeriet må endvidere lægge til grund, at det måtte fremstå for (tit. 1 og 3: Dem og de øvrige 17 menige byrådsmedlemmer) (tit. 2: de 18 menige byrådsmedlemmer), at oplysningen blev givet på grundlag af rådgivning fra den tidligere kommunaldirektør om beslutningens lovlighed.

Uanset at beslutningsgrundlaget ved byrådets beslutning den 9. september 1986 om garantistillelsen må anses for at være sparsomt, finder Indenrigsministeriet på baggrund af den udtrykkelige tilkendegivelse på mødet om, at beslutningen var lovlig, herefter ikke at kunne lægge til grund, at (tit. 1 og 3: De) (tit. 2: de 18 menige byrådsmedlemmer) indså eller burde have indset, at der var tale om en ulovlig beslutning.

Indenrigsministeriet finder derfor ikke, at det forhold, at (tit. 1 og 3: De og de øvrige 17 menige byrådsmedlemmer) (tit. 2: de 18 menige byrådsmedlemmer) stemte for beslutningen om garantistillelsen for [REDACTED] Erhvervsudviklingsforening kan anses for erstatningsansvarspådragende efter den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 3. Det bemærkes herved, for så vidt angår de byrådsmedlemmer, der alene deltog i byrådets beslutning den 1. marts 1988, at der ikke med hensyn til den garantistillelse, der blev truffet beslutning om på dette møde, forelå sådanne nye omstændigheder, at det måtte give anledning til en selvstændig fornyet vurdering af spørgsmålet om lovligheden af garantistillelsen for [REDACTED] Erhvervsudviklingsforening.

Med hensyn til vurderingen af (tit. 1 og 3: borgmester [REDACTED] [REDACTED]) (tit. 2: Deres) forhold i sagen er det som nævnt efter den kommunale styrelseslovs § 30 borgmesteren, der har ansvaret for forberedelsen af de sager, der behandles i kommunalbestyrelsen.

Efter den kommunale styrelseslovs § 31, stk. 2, skal borgmesteren drage omsorg for, at sager, der kræver beslutning af kommunalbestyrelsen, forelægges denne med eventuelle erklæringer. Efter lovens § 18, stk. 2, skal økonomiudvalgets erklæring indhentes om enhver sag, der vedrører kommunens økonomiske og almindelige administrative forhold.

Formålet med disse bestemmelser er blandt andet at sikre, at der tilvejebringes kommunalbestyrelsen det fornødne beslutningsgrundlag for at træffe lovlige afgørelser.

Det fremgår af sagen, at der ikke var fremlagt noget skriftligt materiale om sagen på byrådsmødet den 9. september 1986, herunder redegørelser eller indstillinger fra forvaltningen eller økonomiudvalget.

I den foreliggende sag var der som anført i Indenrigsministeriets afgørelse af 23. marts 1995 særlig anledning til at udvise påpasselighed med hensyn til, om der med byrådsbeslutningerne vedrørende garantistillelserne blev ydet ulovlig støtte til privat erhvervsvirksomhed. Imidlertid gav dette ikke (tit. 1 og 3: borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2. Dem) anledning til at søge forholdet nærmere afklaret ved at foranledige, at der blev udarbejdet en nærmere skriftlig redegørelse om garantistillelsernes lovlighed.

(Tit. 1 og 3: Borgmester [redacted]) (tit. 2: De) har i brevene af 4. maj 1995 anført, at det aldrig under sagens behandling har været nævnt, at garantistillelserne kunne være ulovlige, og at den tidligere kommunaldirektør har bekræftet dette.

Det fremgår ikke ganske klart, hvorvidt (tit. 1 og 3: borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2: De) - eventuelt på forespørgsel - af kommunaldirektøren eller forvaltningen i øvrigt har modtaget positiv oplysning om, at de omhandlede garantistillelser var lovlige, eller om (tit. 1 og 3: borgmesteren) (tit. 2: De) på anden måde af forvaltningen er blevet bibragt den opfattelse, at dette var tilfældet.

Indenrigsministeriet finder herefter ikke at have tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at (tit. 1 og 3: borgmester [redacted] [redacted]) (tit. 2: Deres) forberedelse af og stemmeafgivning for beslutningerne om garantistillelserne til [redacted] Erhvervsudviklingsforening er erstatningsansvarspådragende efter den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 3.

Indenrigsministeriet ophæver på denne baggrund de af tilsynsrådet ved brev af 30. april 1993 og af Indenrigsministeriet ved brev af 23. marts 1995 meddelte afgørelser efter den kommunale

styrelseslovs § 61, stk. 3 og 4, om at anlægge erstatningssag mod Dem og de 18 øvrige forhenværende og nuværende byrådsmedlemmer, således at også afgørelsen om frafald af sagsanlægget mod indbetaling af 2.500 kr. til [REDACTED] Kommune bortfalder.

Med venlig hilsen

Birte Weiss

/

Per Hansen